YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

5 päivänä lokakuuta 2006 *

Asiassa C-275/04,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 29.6.2004,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään C. Giolito ja G. Wilms, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Belgian kuningaskunta, asiamiehinään E. Dominkovits ja M. Wimmer,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jota tukee

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään C. Jackson, avustajinaan barrister M. Angiolini ja barrister R. Anderson,

väliintulijana,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari), K. Lenaerts, E. Juhász ja M. Ilešič,

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: hallintovirkamies K. Sztranc-Sławiczek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.4.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteessaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 (EYVL L 130, s. 1), jolla kumottiin ja korvattiin 31.5.2000 alkaen yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29 päivänä toukokuuta 1989 annettu neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 1552/89 (EYVL L 155, s. 1), joka koskee samaa asiaa, 3, 6, 9, 10 ja 11 artiklan ja EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan,

– koska se ei ole merkinnyt todettuja maksuja säädetyssä määräajassa asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun kirjanpitoon,

– koska se ei ole tarkistanut, onko omien varojen käyttöön asettamisessa tapahtunut muita viivästyksiä 1.1.1995 jälkeen asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun kirjanpitoon tehdyn viivästyneen merkitsemisen johdosta, koska se on tuhonnut tätä ajanjaksoa koskevat arkistot

ja koska se ei ilmoittanut näistä viivästyksistä komissiolle, jotta se voisi laskea omien varojen viivästyneestä käyttöön asettamisesta kyseisen asetuksen 11 artiklan perusteella perittävän viivästyskoron.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisöjen omia varoja koskeva järjestelmä

2 Asetuksen N:o 1552/89 2 artiklassa, joka on asetuksen I osastossa, jonka otsikko on "Yleiset säännökset", säädetään seuraavaa:

"1. Tätä asetusta sovellettaessa katsotaan, että päätöksen 88/376/ETY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin omiin varoihin kuuluva maksu on todettu, kun jäsenvaltion toimivaltainen yksikkö on toimittanut maksuvelvolliselle tiedon hänen maksettavakseen kuuluvasta määrästä. Tiedonanto tehdään, kun velallinen tunnetaan ja kun toimivaltaiset hallintoviranomaiset voivat kaikkia asiaa koskevia yhteisön säännöksiä ja määräyksiä noudattaen laskea maksun määrän.

_ _"

3 Tätä säännöstä on muutettu 14.7.1996 alkaen 8.7.1996 annetulla neuvoston asetuksella (Euraton, EY) N:o 1355/96 (EYVL L 175, s. 3), jonka sisältö on otettu asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklaan, jossa säädetään seuraavaa:

"1. Tätä asetusta sovellettaessa yhteisöille kuuluvaa maksua päätöksen 94/728/EY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista omista varoista pidetään todettuna, kun tullilainsäädännössä säädetyt edellytykset maksun määrän merkitsemisestä kirjanpitoon ja sen tiedoksiannosta maksuvelvolliselle on täytetty.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun toteamisen päivämäärä on tullilainsäädännössä säädetyn kirjanpitoon merkitsemisen päivämäärä. – –"

4 Asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 3 artiklassa, joka on samassa I osastossa, säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että omien varojen toteamiseen ja käyttöön asettamiseen liittyviä perusteena olevia asiakirjoja säilytetään vähintään kolmen kalenterivuoden ajan sen vuoden lopusta, jota kyseiset perusteena olevat asiakirjat koskevat."

5 Asetuksen N:o 1552/89 3 artiklan toisessa kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos kansallisten viranomaisten yksin tai yhteydessä komission kanssa tekemässä näihin liiteasiakirjoihin kohdistuvassa tarkastuksessa ilmenee, että kyseisiin asiakirjoihin on tarpeen tehdä oikaisu, kyseisiä liiteasiakirjoja on säilytettävä ensimmäisen kohdan mukaista määräaikaa kauemmin, kunnes on mahdollista tehdä oikaisu ja tarkastaa se."

6 Asetuksen N:o 1150/2000 3 artiklan kolmannessa kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos tämän asetuksen 18 ja 19 artiklan tai asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1553/89 11 artiklan mukaisesti suoritettavassa, ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettujen perusteena olevien asiakirjojen tarkastuksessa ilmenee, että niihin on tarpeen tehdä oikaisu, kyseisiä asiakirjoja on säilytettävä ensimmäisessä kohdassa säädettyä määräaikaa kauemmin, kunnes on mahdollista tehdä oikaisu ja tarkastaa se."

7 Asetuksen N:o 1552/89 6 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a ja b alakohdassa, joka on II osastossa, jonka otsikko on "Omien varojen tilinpito", (josta on tullut asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 1 kohta ja 3 kohdan a ja b alakohta,) säädetään seuraavaa:

"1. Omia varoja koskeva kirjanpito hoidetaan kunkin jäsenvaltion valtiovarainhallinnossa tai kunkin jäsenvaltion nimeämässä laitoksessa ja se jaotellaan varojen luonteen mukaisesti.

2. a) Maksut, jotka on todettu 2 artiklan mukaisesti, otetaan [yleisesti A-kirjanpidoksi kutsuttuun] kirjanpitoon viimeistään maksun toteamiskuuta seuraavan toisen kuukauden 19 päivän jälkeisenä ensimmäisenä työpäivänä, jollei tämän kohdan b alakohdasta muuta johdu.

b) Maksut, jotka on todettu ja joita ei ole otettu a alakohdassa tarkoitettuun kirjanpitoon, koska niitä ei ole vielä peritty ja minkäänlaista vakuuta ei ole toimitettu, otetaan [yleisesti B-kirjanpidoksi kutsuttuun] erilliseen kirjanpitoon a alakohdassa säädetyssä määräajassa. Jäsenvaltiot voivat menetellä samalla tavoin, kun todetuista, takuiden kattamista maksuista syntyy erimielisyyttä ja niihin saattaa riita-asian käsittelyn vuoksi kohdistua vaihteluja."

8 Asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 9 artiklassa, joka on III osastossa, jonka otsikko on "Omien varojen käyttöön asettaminen", säädetään seuraavaa:

"1. Kunkin jäsenvaltion on hyvitettävä omat varat 10 artiklassa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti tilille, joka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä kyseisen jäsenvaltion valtiovarainhallinnossa tai sen nimeämässä laitoksessa.

Tämän tilin pitäminen on maksutonta.

2. Komissio muuntaa kirjatut summat ja ottaa ne kirjanpitoonsa – –."

9 Asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 10 artiklan 1 kohdassa, joka kuuluu samaan III osastoon, säädetään seuraavaa:

"Sen jälkeen, kun [päätöksen 88/376 ja päätöksen 94/728] 2 artiklan 1 kohdan a ja b kohdassa tarkoitetuista omista varoista on vähennetty kymmenen prosenttia perimiskuluihin [mainittujen päätösten] 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ne tuloutetaan viimeistään sitä kuukautta, jona maksu on 2 artiklan mukaisesti todettu, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.

Ne maksut, jotka on otettu [B-]kirjanpitoon [6 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja vastaavasti 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan] mukaisesti, on kuitenkin tuloutettava viimeistään sitä kuukautta, jona maksut on peritty, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä."

10 Asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 11 artiklassa, joka on myös III osastossa, säädetään seuraavaa:

"Asianomaisen jäsenvaltion on maksettava kaikista 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle tilille tehtävien tuloutusten viivästyksistä korkoa, jonka korkokanta on kyseisen jäsenvaltion rahamarkkinoilla eräpäivänä lyhyen aikavälin rahoitukseen sovellettava korkokanta kahdella pisteellä korotettuna. Korkokantaan lisätään 0,25 pistettä kutakin viivästyskuukautta kohden. Korotettua korkokantaa sovelletaan koko viivästyksen ajalta."

11 Asetuksen N:o 1552/89 18 artiklassa (josta on tullut asetuksen N:o 1150/2000 18 artikla), joka on VII osastossa, jonka otsikko on "Tarkastusta koskevat säännökset", säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on tehtävä [päätöksen 88/376 ja vastaavasti päätöksen 94/728] 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen omien varojen toteamista ja käyttöön asettamista koskevat tarkastukset ja selvitykset. Komissio käyttää toimivaltaansa tämän artiklan mukaisesti.

2. Tähän liittyen jäsenvaltioiden on:

– tehtävä komission pyynnöstä täydentäviä tarkastuksia. Komission on pyynnössään ilmoitettava syyt, joilla täydentävää tarkastusta perustellaan;

– annettava komission sen niin pyytäessä osallistua tekemiinsä tarkastuksiin.

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki toimenpiteet, jotka ovat omiaan helpottamaan kyseisiä tarkastuksia. Kun tarkastuksia tehtäessä annetaan komission osallistua niihin, jäsenvaltioiden on säilytettävä 3 artiklassa tarkoitetut liiteasiakirjat komission käytettävissä.

– –."

Yhteisön tullisäännöstö

12 Yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 217 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tulliviranomaisten on laskettava jokainen tullivelasta johtuva tuonti- tai vientitullien määrä, jäljempänä 'tullien määrä', heti, kun niillä on käytettävissään tarvittavat tiedot, ja kirjattava nämä määrät tilikirjoihin tai muulle vastaavalle tietovälineelle (tileihin kirjaaminen).

_ _"

13 Tullikoodeksin 218 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos tullivelka syntyy muissa kuin 1 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa, vastaavien tullien määrä on kirjattava tileihin kahden päivän kuluessa siitä päivästä, jona tulliviranomaiset voivat:

a) laskea kyseisten tullien määrän

ja

b) osoittaa velallisen."

14 Tullikoodeksin 219 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Edellä 218 artiklassa säädettyjä tileihin kirjaamisen määräaikoja voidaan pidentää:

a) jäsenvaltioiden hallinnolliseen järjestelmään liittyvistä syistä ja erityisesti, jos tilinpito tapahtuu keskitetysti; taikka

b) jos erityiset olosuhteet estävät tulliviranomaisia noudattamasta mainittuja määräaikoja.

Määräaikoja voidaan pidentää enintään 14 päivällä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja määräaikoja ei sovelleta ennalta-arvaamattomien tapahtumien eikä ylivoimaisten esteiden yhteydessä."

15 Tullikoodeksin 220 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos tullivelasta johtuvaa tullien määrää ei ole kirjattu tileihin 218 ja 219 artiklan mukaisesti, tai jos se on kirjattu tileihin lain mukaan kannettavaa määrää pienempänä, kannettava tai kannettavaksi jäävä tullien määrä on kirjattava tileihin

kahden päivän kuluessa siitä päivästä, jona tulliviranomaiset ovat todenneet tilanteen ja voivat laskea lain mukaan kannettavan tullien määrän sekä osoittaa velallisen (jälkikäteen tapahtuva tileihin kirjaaminen). Tätä määräaikaa voidaan pidentää 219 artiklan mukaisesti."

16 Tullikoodeksin 221 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tullien määrä on aiheellisella tavalla annettava velalliselle tiedoksi heti, kun se on kirjattu tileihin."

17 Tullikoodeksin 243 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Henkilöllä on oikeus hakea muutosta itseään suoraan ja henkilökohtaisesti koskevaan tullilainsäädännön soveltamiseen liittyvään tulliviranomaisten päätökseen.

Oikeus hakea muutosta on myös henkilöllä, joka on hakenut tulliviranomaisilta tullilainsäädännön soveltamiseen liittyvää päätöstä, jos hän ei ole saanut ratkaisua hakemuksen johdosta 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa määräajassa.

Muutosta on haettava siinä jäsenvaltiossa, jossa päätös on tehty tai sitä on haettu.

2. Muutosta voi hakea:

a) ensimmäisessä vaiheessa jäsenvaltioiden tähän tarkoitukseen nimeämiltä tulliviranomaisilta;

b) toisessa vaiheessa riippumattomalta elimeltä, joka voi olla lainkäyttöviranomainen tai vastaava erikoistunut elin, jäsenvaltioissa voimassa olevien säännösten mukaisesti."

18 Tullikoodeksin 245 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on annettava muutoksenhakumenettelyn täytäntöönpanoa koskevat säännökset."

19 Tullikoodeksin 246 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tämän osaston säännöksiä ei sovelleta, jos muutoksenhaun tarkoituksena on sellaisen tulliviranomaisten päätöksen mitätöiminen tai muuttaminen, joka on tehty rikosoikeudellisten säännösten nojalla."

20 Tietyistä asetuksen N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1; jäljempänä soveltamisasetus) 378 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jos lähetystä ei ole esitetty määrätoimipaikassa ja jos rikkomuksen tai säännönvastaisuuden tapahtumapaikkaa ei voida todeta, rikkomusta tai säännönvastaisuutta on pidettävä tapahtuneena

– jäsenvaltiossa, johon lähtötoimipaikka kuuluu,

tai

– jäsenvaltiossa, johon rajatoimipaikka yhteisöön tultaessa kuuluu ja johon rajanylitystodistus on annettu,

jollei 379 artiklan 2 kohdassa mainitussa määräajassa tulliviranomaisten hyväksymällä tavalla esitetä todisteita passituksen säännönmukaisuudesta tai paikasta, jossa rikkomus tai säännönvastaisuus on tosiasiallisesti tapahtunut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta [tulli]koodeksin 215 artiklan soveltamista.

2. Jollei tällaisia todisteita esitetä, ja jos kyseistä rikkomusta tai säännönvastaisuutta on näin ollen on edelleen pidettävä lähtöjäsenvaltiossa tai 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetussa tulojäsenvaltiossa tapahtuneena, tämän jäsenvaltion on kannettava kyseisiä tavaroita koskevat tullit ja muut maksut yhteisön säännösten tai kansallisten säännösten mukaisesti."

21 Soveltamisasetuksen 379 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jos lähetystä ei ole esitetty määrätoimipaikassa ja jos rikkomuksen tai säännönvastaisuuden tapahtumapaikkaa ei voida todeta, lähtötoimipaikan on ilmoitettava siitä passituksesta vastaavalle viipymättä ja viimeistään yhdentoista kuukauden kuluttua yhteisön passitusilmoituksen kirjaamispäivästä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetussa tiedonannossa on mainittava erityisesti määräaika, jonka kuluessa todiste passituksen säännönmukaisuudesta tai rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta voidaan esittää lähtötoimipaikassa tulliviranomaisten hyväksymällä tavalla. Tämän määräajan on oltava kolme kuukautta 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen tekopäivästä. Jos asianmukaisia todisteita ei ole esitetty tämän määräajan kuluessa, toimivaltaisen jäsenvaltion on kannettava jälkikäteen kyseiset tullit ja muut maksut. Jos tämä jäsenvaltio ei ole se, jossa lähtötoimipaikka on, tämän toimipaikan on ilmoitettava asiasta viipymättä kyseiselle jäsenvaltiolle."

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

22 Komission virkamiehet havaitsivat Antwerpenin tullitoimipaikassa 1.–5.12.1997 suoritetussa perinteisten omien varojen tarkastuksessa muun muassa yhteisön ulkoista passitusta koskevan kolmen ilmoituksen selvittämättä jättämistä koskevan asian (10.6.1996, 20.12.1995 ja 17.1.1996 tehdyt T1-ilmoituslomakkeet) osalta, että niitä vastaavien omien varojen pakkoperinnässä oli peritty määrät, jotka komission mukaan olivat vakuudellisia ja riidattomia, vaikka ne oli merkitty B-kirjanpitoon niiden toteamisen yhteydessä ja A-kirjanpitoon vasta niiden tosiasiallisen perinnän yhteydessä. Kyseessä olevien tullimaksujen määrät olivat kunkin osalta 1 800 Belgian frangia (BEF) (44,62 euroa), 8 292 BEF (205,55 euroa) ja 4 509 BEF (111,78 euroa).

23 Komissio antoi 28.4.1998 päivätyllä kirjeellä Belgian viranomaisille tiedoksi kertomuksen nro 97-0-1, joka koski joulukuussa 1997 tehtyä tarkastusta ja kehotti Belgian viranomaisia toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet kirjanpitoon merkitsemistä koskevien yhteisön säännösten noudattamiseksi ja merkitsemään viran puolesta todettuja maksuja vastaavat, vakuudelliset ja riidattomat määrät A-kirjanpitoon, koska niiden selvittämättä jääminen oli todettu säädettyjen määräaikojen kuluessa. Komissio pyysi kyseisiä viranomaisia myös tarkastamaan, onko omien varojen käyttöön asettamisessa tapahtunut 1.1.1995 jälkeen muita viivästyksiä A-kirjanpitoon merkitsemisessä tapahtuneen viivästyksen johdosta. Lopuksi komissio pyysi näitä viranomaisia kiinnittämään huomiota viivästyskorkojen maksamista koskeviin asetuksen N:o 1552/89 11 artiklan säännöksiin.

24 Belgian viranomaiset vakuuttivat 8.10.1998 antamassaan vastauksessa, että ne noudattivat yhteisön sääntöjä ja että tästä syystä tutkintapyyntö, joka koski kaikkia Belgian tullitoimipaikkoja 1.1.1995 alkaen, oli menettänyt kohteensa.

25 Komissio korosti 2.2.2000 päivätyssä kirjeessään, että jäsenvaltioille kuuluu omien varojen ja muun muassa ulkoisen passitusmenettelyn (T1-ilmoituslomake, TIR-carnet, ATA-carnet jne.) yhteydessä annetulla vakuudella taattujen määrien tehokas perintä. Näin ollen tällaiset määrät voidaan merkitä B-kirjanpitoon vain sillä edellytyksellä, että ne on asianmukaisesti riitautettu, mikä merkitsee erityisesti, että tältä osin säädettyjä määräaikoja noudatetaan ja että valitus tehdään kirjallisesti. Näin ollen komissio esitti uudelleen vaatimuksen, jonka mukaan Belgian viranomaisten on mukautettava käytäntönsä asiaa koskevan yhteisön lainsäädännön mukaiseksi.

26 Kyseiset viranomaiset vahvistivat jälleen 31.5.2000 päivätyssä kirjeessä, että heidän kantansa selvittämättömien T1-ilmoituslomakkeiden ja TIR-carnet'iden osalta oli yhteisön lainsäädännön mukainen.

27 Komissio kiisti nämä perustelut uudelleen ja esitti 13.11.2001 Belgian kuningaskunnalle virallisen huomautuksen, jossa se muistutti väitteistään ja hylkäsi tämän jäsenvaltion viranomaisten esittämät perusteet ja kehotti jälleen niitä toimittamaan katsauksen kaikista yhteisön ulkoista passitusta koskevista niistä ilmoituksista 1.1.1995 alkaen, joita ei ole selvitetty ajoissa, sekä täsmällisen viittauksen näiden kirjanpitoseurantaan. Komissio myös muistutti näitä viranomaisia asetuksen N:o 1552/89 11 artiklan mukaisesta velvollisuudesta maksaa viivästyskorot.

28 Koska Belgian kuningaskunta pysyi kannassaan 12.3.2002 päivätyssä vastauskirjeessään, komissio osoitti tälle jäsenvaltiolle 28.10.2002 perustellun lausunnon, jossa se kehotti sitä toteuttamaan kyseisen perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta.

29 Belgian viranomaiset pyysivät komissiolta 19.12.2002, että perusteltuun lausuntoon annettavaa vastausta varten vahvistettua määräaikaa jatkettaisiin 28.1.2003 asti. Ne ilmoittivat 30.1.2003 päivätyllä kirjeellä, että samankaltaisen asian vuoksi, joka koski Saksan liittotasavaltaa ja oli yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä (asia C-105/02), oli aiheellista odottaa viimeksi mainitun ratkaisua ennen kuin nyt esillä olevasta asiasta lausuttaisiin.

30 Komissio päätti tässä tilanteessa nostaa käsiteltävänä olevan kanteen.

31 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 30.11.2004 tekemällä määräyksellä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Belgian kuningaskunnan vaatimuksia.

Kanne

Kanteen tutkittavaksi ottaminen

32 Belgian hallitus huomauttaa, että niiden yhteisöjen omia varoja koskevien maksujen, joista tässä oikeudenkäynnissä on kyse, syntymisen ajankohtana asian kannalta merkityksellinen lainsäädäntö oli asetus N:o 1552/89.

33 Komissio vahvistaa tältä osin, että edellytykset sille, että yhteisöille kuuluu maksu tullivelasta, ovat pysyneet samoina asetuksella N:o 1150/2000 toteutetun konsolidoinnin jälkeen.

34 Tältä osin on syytä muistuttaa, että oikeuskäytännön mukaan EY 226 artiklan mukaisesti nostetun kanteen ollessa kyseessä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä on arvioitava sellaisen yhteisön lainsäädännön perusteella, joka oli voimassa komission kyseiselle jäsenvaltiolle perustellun lausunnon noudattamista varten asettaman määräajan päättyessä (ks. mm. asia C-61/94, komissio v. Saksa, tuomio 10.9.1996, Kok. 1996, s. I-3989, 42 kohta ja asia C-365/97, komissio v. Italia, tuomio 9.11.1999, Kok. 1999, s. I-7773, 32 kohta).

35 Vaikka kannekirjelmässä ei lähtökohtaisesti voida vaatia jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamista laajemmin kuin perustellun lausunnon lausunto-osassa ja virallisessa huomautuksessa, on kuitenkin niin, että komissiolla on oikeus vaatia sellaisten jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisten toteamista, jotka perustuvat yhteisön toimen alkuperäiseen mutta myöhemmin muutettuun tai kumottuun versioon, jos nämä velvoitteet on sisällytetty myös uusiin säännöksiin tai määräyksiin. Kanteen kohdetta ei sen sijaan pidä laajentaa

sellaisiin uusista säännöksistä tai määräyksistä johtuviin velvoitteisiin, joita vastaavia velvoitteita ei ole kyseisen toimen alkuperäisessä versiossa, sillä muutoin rikotaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn sääntöjenmukaisuutta koskevia olennaisia menettelymääräyksiä (ks. asia C-363/00, komissio v. Italia, tuomio 12.6.2003, Kok. 2003, s. I-5767, 22 kohta).

36 On selvää, että asetuksen N:o 1150/2000 3 artiklan, 6 artiklan 1 kohdan ja 3 kohdan a ja b alakohdan, 9 artiklan 1 kohdan, 10 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan mukaisia velvollisuuksia sovellettiin jo asetuksen N:o 1552/89 3 artiklan, 6 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan a ja b alakohdan, 9 artiklan 1 kohdan, 10 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan mukaisesti (ks. näiden 9 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan osalta em. asia komissio v. Italia, tuomio 12.6.2003, 23 kohta).

37 Asetuksen N:o 1552/89 2 artiklan 1 kohdan osalta yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että yhteisöjen oikeus tässä säännöksessä tarkoitettuihin omiin varoihin on todettu, "kun" toimivaltaiset viranomaiset ovat toimittaneet maksuvelvolliselle tiedon hänen maksettavakseen kuuluvasta määrästä, mikä on tehtävä heti, kun velallinen tunnetaan ja kun toimivaltaiset hallintoviranomaiset voivat laskea maksun määrän asiassa sovellettavien yhteisön säännösten mukaisesti (ks. mm. asia C-460/01, komissio v. Alankomaat, tuomio 14.4.2005, Kok. 2005, s. I-2613, 85 kohta). Samoin yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että asetuksen N:o 1552/89 2 artiklaa, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1355/96, ja joka on otettu asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklaan, on tulkittava siten, että jäsenvaltioiden on todettava yhteisöjen oikeus omiin varoihin heti, kun jäsenvaltioiden tulliviranomaiset voivat laskea tullivelasta aiheutuvien tullien määrän ja määrittää velallisen (asia C-392/02, komissio v. Tanska, tuomio 15.11.2005, Kok. 2005, s. I-9811, 61 kohta).

38 Näin ollen, kuten Belgian hallitus lisäksi myöntää, asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklan mukaisia velvollisuuksia yhteisöjen omia varoja koskevan oikeuden toteamisen osalta sovellettiin jo asetuksen N:o 1552/89 2 artiklan nojalla.

39 Komissiolla on täten oikeus nostaa kanne, jossa se vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut asetuksen N:o 1150/2000 3, 6, 9, 10 ja 11 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan.

Asiakysymys

Ensimmäinen väite, jonka mukaan maksut, jotka oli todettu, merkittiin A-kirjanpitoon myöhässä

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

40 Komissio väittää, että asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti maksut, jotka on todettu mutta joita ei ole peritty ja joista ei ole toimitettu minkäänlaista vakuutta, voidaan merkitä B-kirjanpitoon. Asian laita on komission mukaan samalla tavoin sellaisten maksujen osalta, jotka on todettu mutta joita ei ole peritty ja joista on toimitettu vakuus, jos niistä on syntynyt erimielisyyttä ennen tätä varten säädetyn määräajan päättymistä ja sillä edellytyksellä, että viimeksi mainitusta on ilmoitettu kirjallisesti. Todetut määrät, joista on toimitettu vakuus ja joita ei ole riitautettu, on merkittävä A-kirjanpitoon ennen säädettyjen määräaikojen päättymistä niiden tosiasiallista perintää odottamatta.

41 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (asia C-96/89, komissio v. Alankomaat, tuomio 16.5.1991, Kok. 1991, s. I-2461, 38 kohta) velvollisuus merkitä määrät A-kirjanpitoon ei liity siihen, että jäsenvaltio perii maksut. Toisin kuin myös Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää, kyseinen velvollisuus on olemassa siitä hetkestä alkaen, kun maksu todetaan, siitä toimitetaan vakuus ja sitä ei ole riitautettu, vaikka kyseessä olevia varoja ei olisikaan peritty.

42 Komission mukaan jäsenvaltioiden on asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa ja 10 artiklassa omien varojen tilinpitoa ja käyttöön asettamista varten säädetyn määräajan tehokkaan vaikutuksen menettämisen uhalla noudatettava kyseistä määräaikaa tileihin kirjaamisessa ja kyseessä olevien määrien käyttöön asettamisessa sellaisesta kansallisesta säännöksestä huolimatta, jonka mukaan maksuvelvollinen voi riitauttaa tullivelan kyseisen määräajan päätyttyä. Komission mukaan tämä velvollisuus ei estä maksuvelvollista nostamasta tämän määräajan päättymisen jälkeen kannetta, jonka johdosta velka voidaan kumota tai sitä voidaan muuttaa (asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklan 4 kohta ja 8 artikla).

43 Komission mukaan sanalla "erimielisyys" viitataan ensisijaisesti tullikoodeksin 243 ja 245 artiklassa säädettyyn muutoksenhakumenettelyyn ja vasta toissijaisesti kansalliseen lainsäädäntöön, jonka on oltava yhteisön lainsäädännön mukainen. Vaikka yhteisön lainsäädännössä ei annetakaan kokonaisvaltaista sääntelyä tulliasioita koskevista muutoksenhakumenettelyistä, muutosta maksuihin on joka tapauksessa, kuten tullikoodeksin 243 artiklassa asia esitetään, "haettava", mikä edellyttää, toisin kuin myös Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää, velallisen nimenomaista ja näkyvää toimenpidettä velan vahvistamista vastaan, eli sen riitauttamista kirjallisesti. Pelkkä maksamatta jättäminen ei ole komission mukaan riittävä tältä osin. Täten taataan menettelytapojen samansuuntaisuus, sillä myös velan vahvistaminen tapahtuu kirjallisesti, ja mahdollisuus esittää näyttöä siitä, että velan vahvistamiseen ei ole suostuttu, sekä sen edellytyksen noudattaminen, että yhteisö saa joutuisasti ja yhdenmukaisesti käyttöönsä yhteisön omat varat (ks. mm. asia C-112/01, SPKR, tuomio 14.11.2002, Kok. 2002, s. I-10655, 34 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

44 Lisäksi se, että takaajayhdistys kieltäytyy maksamasta velallisen tullivelkaa, ei merkitse komission mukaan lähtökohtaisesti sitä, että se kiistää vaateen perustana olevan velan perusteltavuuden, vaan pikemminkin sitä, että se kiistää tällaisen velan maksamisvelvollisuuden sen jälkeen, kun velan pakkoperintä on aloitettu. Vaikka sen, että takaaja riitauttaa velan, katsotaankin olevan asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettu erimielisyys, sillä ei kuitenkaan ole mitään vaikutusta tässä säännöksessä säädettyyn, kirjanpitoon merkitsemistä koskevaan velvollisuuteen, koska Belgian viranomaiset ovat itse

myöntäneet, että vastuussa olevan takaajayhdistyksen riitauttaminen toteutettiin tässä asiassa pakollisen ja omien varojen kirjanpitoon merkitsemisen kannalta ratkaisevan määräajan päätyttyä.

45 Tämän lisäksi Belgian kuningaskunta ei väittänyt tai esittänyt näyttöä siitä, että takaaja olisi riitauttanut kyseessä olevat maksut.

46 Belgian viranomaiset eivät myöskään voi vedota siihen seikkaan, että koska kyse on yleisvakuudesta, ne eivät voi tietää, taataanko sillä tosiasiallisesti T1-ilmoitus, koska asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ei tehdä mitään erottelua vakuuden luonteen mukaan. Takaajan vastuu on komission mukaan lisäksi liitännäinen. Jäsenvaltiot voivat vapaasti määritellä, minkä tyyppisiä vakuuksia ne vaativat tulliveloista ja ainoa edellytys on, että vakuus on tosiasiallinen ja riittävä, ja jollei näin ole, kyseisten valtioiden on vastattava sen seurauksista. Päinvastaista tulkintaa, jota Yhdistynyt kuningaskunta kannattaa, ei voida perustella millään tavoin asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklalla.

47 Komission mukaan tullikoodeksin 195 artiklasta käy selvästi ilmi, että tulliviranomaiset voivat kieltäytyä hyväksymästä vakuutta, jos ne eivät katso, että tällä varmasti kyetään maksamaan tullivelka. Yleisvakuuden osalta tullikoodeksin 192 artiklan 1 kohdan viimeisessä kohdassa säädetään komission mukaan, että sen määrä on vahvistettava tasolle, joka aina vastaa kyseessä olevia tullivelkoja. Sen mukaan näistä säännöksistä käy selvästi ilmi, että sillä, että tullivelalle annettu vakuus ei ole asianmukainen, ei ole vaikutusta sen velvollisuuden olemassaoloon, jonka mukaan kyseisen velan maksamisesta on annettava vakuus. Belgian viranomaisten toteamusta, jonka mukaan A-kirjanpitoon ei voida merkitä määrää, joka on suurempi kuin määrä, jota varten vakuus on annettu, ei voida perustella asetuksella N:o 1150/2000, eikä sitä voida siis hyväksyä.

48 Belgian hallitus katsoo, että sellaisia tapauksia varten, joissa T1-ilmoituslomaketta ei ole selvitetty tai se on selvitetty vilpillisesti, asetuksen N:o 1552/89 2 artiklassa säädetään yhteisön omiin varoihin kuuluvan maksun toteamiselle neljä edellytystä, toisin sanoen tulliviranomaisten on pitänyt todeta, että selvitystä ei ole tehty, niiden on pitänyt kyetä laskemaan lain mukaan maksettava määrä, yksilöimään maksuvelvollinen ja ilmoittamaan sille tullivelasta.

49 Kyseinen hallitus muistuttaa myös, että kun ilmoitusta ei ole hyväksytty ja kun passituksesta vastaava ei ole kolmen kuukauden kuluessa selvittämättä jättämistä koskevan ilmoituksen tekemisestä, jonka on tapahduttava 11 kuukauden kuluessa ilmoituksen rekisteröinnin jälkeen, esittänyt todisteita passituksen sääntöjenmukaisuudesta tai siitä, missä paikassa rikkomus tai sääntöjenvastaisuus suoritettiin, lähtövaltion on perittävä maksut soveltamisasetuksen 378 ja 379 artiklan perusteella.

50 Sen jälkeen kun maksut on todettu, ne on otettava omien varojen tileihin (kyseessä on komission mukaan sama tileihin merkitseminen kuin se, josta tullikoodeksin 217 ja 220 artiklassa on kyse), joita jokaisen jäsenvaltion on pidettävä asetuksen N:o 1552/89 6 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti. Kun määrästä, jota ei vielä ole peritty, on annettu vakuus, se kirjataan A-kirjanpitoon, mutta kirjattu määrä ei voi olla suurempi kuin määrä, jolle on annettu vakuus. Kun maksut, jotka on todettu ja joista on annettu vakuus, riitautetaan ja kun niitä voidaan oikaista ilmenneiden erimielisyyksien seurauksena, vakuuden kattama määrä kirjataan B-kirjanpitoon.

51 Kun maksut on todettu, omat varat on myös asetettava komission käyttöön (asetuksen N:o 1552/89 10 artikla) ylivoimaista estettä tai perimiseen liittyvää sellaista mahdottomuutta lukuun ottamatta, joka johtuu jäsenvaltiosta riippumattomista syistä (saman asetuksen 17 artikla). Viivästyksistä on maksettava viivästyskorkoa (tämän asetuksen 11 artikla).

52 Belgian hallituksen mukaan asetuksen N:o 1552/89 10 ja 17 artiklasta käy ilmi, että B-kirjanpito on luotu sitä varten, että jäsenvaltiot voivat asettaa määrät käyttöön heti, kun ne on peritty, ja sillä pyritään täten välttämään, että jäsenvaltion olisi itse vastattava määristä, joita ei voida periä asetuksen N:o 1552/89 6 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyssä määräajassa.

53 Belgian hallitus väittää lisäksi, että asetuksen N:o 1552/89 6 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu tapaus, jossa maksuista syntyy erimielisyyttä, edellyttää, että todetut maksut on saatettu velallisen tietoon (siis niiden tiedoksi antamisen jälkeen, toisin sanoen niiden huomioon ottamisen jälkeen), joten kun jäsenvaltiot toteavat maksut, joita ei vielä ole peritty, niiden on aina voitava merkitä maksujen määrä B-kirjanpitoon, koska ne eivät voi kyseisenä ajankohtana tietää, riitauttaako velallinen ne myöhemmin.

54 Belgian hallitus katsoo, että asetuksella N:o 1552/89 ei säädetä minkäänlaisesta yhteydestä tullikoodeksin 243 ja 245 artiklassa säädetyn muutoksenhakumenettelyn ja tämän asetuksen 6 artiklan 2 kohdan b alakohdassa mainitun "erimielisyyden" käsitteen välillä ja että sitä, millä tavoin tällaisista erimielisyyksistä on ilmoitettava, ei täsmennetä millään tavoin. Lisäksi yhteisön lainsäädännössä ei ole yhtäkään säännöstä, joka koskisi sitä, miten ja missä ajassa velka on riitautettava. Näin ollen asiassa on nojauduttava kansalliseen lainsäädäntöön tai jäsenvaltiossa voimassa oleviin hallinnollisiin käytäntöihin.

55 Vuonna 1997, jonka kuluessa viralliset riitauttamiset olisi komission mukaan pitänyt tehdä, velallisilla ei ollut oikeutta aloittaa minkäänlaista hallinnollista muutoksenhakumenettelyä Belgiassa, ja lisäksi siitä, että yhteisön ulkoisen passitusmenettelyn asiakirjoja ei ollut hyväksytty tai että ne oli hyväksytty vilpillisesti, määrättiin rikosoikeudellinen seuraamus. Belgian hallituksen mukaan tämä ei kuitenkaan ollut esteenä sille, että velallinen saattoi riitauttaa asian epävirallisesti (ilman muotoa tai määräaikaa koskevia vaatimuksia). Tältä osin hallinto tulkitsee olettamien ja sillä

yhteisön passitusmenettelyn sääntöjenvastaisuuksien alalla olevan pitkän kokemuksen perusteella, että se, että passituksesta vastaava ei ryhdy toimenpiteisiin maksuvaatimuksen johdosta, muodostaa sellaisenaan maksujen riitauttamisen.

56 Kyseinen hallitus väittää lisäksi, että suurimmassa osassa tapauksista vakuus on yleisvakuus ja se annetaan useita ilmoituksia varten. Vaikka lähtöpaikan tullitoimipaikka voikin T1-ilmoituslomakkeen hyväksymisen yhteydessä valvoa vakuuden olemassaoloa ja pätevyyttä todistuksen ja kyseisen ilmoituksen avulla, sillä ei kuitenkaan ole toimivaltaa tarkistaa, onko yleisvakuutta jo käytetty muissa tullitoimipaikoissa muita T1-ilmoituksia varten, tai ettei yleisvakuus ole jo täysin käytetty tai että asiakirja ei ole väärennetty. Näin ollen soveltamisasetuksen 379 artiklan 2 kohdassa vahvistetun määräajan päättyessä lähtötoimipaikalla ei voi olla varmuutta tämän vakuuden tosiasiallisuudesta, mikä Belgian hallituksen mukaan oikeuttaa kyseessä olevien summien huomioon ottamisen B-kirjanpidossa. Tähän on Belgian hallituksen mukaan lisättävä se seikka, että myös vakuuden antajalla on oikeus riitauttaa tulliviranomaisten päätös, koska siitä aiheutuu sille epäedullisia seurauksia. Näin ollen komissio ei ole osoittanut, että Belgian kuningaskunta on rikkonut yhteisön lainsäädäntöä tämän oikeudenkäynnin kohteena olevissa yksittäistapauksissa.

57 Yhdistynyt kuningaskunta väittää, että kun koko maksusta on annettu vakuus yksittäisellä vakuudella (josta säädetään soveltamisasetuksen 373 artiklassa), missä tapauksessa jäsenvaltio voi varmistua siitä, että vakuus on tosiasiallinen ja riittävä, ja voi vapaasti päättää, minkä tyyppisiä vakuuksia se vaatii, tämän valtion on merkittävä tämä määrä A-kirjanpitoon asian kannalta merkityksellisen määräajan päättyessä (asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti), ellei passituksesta vastaava, vakuuden antaja tai kuka hyvänsä muu henkilö ole pannut vireille ennen kyseisen määräajan päättymistä kansallisen lainsäädännön mukaisesti sellaista muutoksenhakua, joka saattaa johtaa kyseessä olevien maksujen määrän vaihteluun. Kun koko maksusta tai sen osasta ei ole annettu vakuutta ja kun tulliviranomaiset ovat käyttäneet asianmukaisella tavalla yhteisön oikeuden mukaisesti rajattua toimivaltaansa myöntää soveltamisasetuksen 361 artiklan mukainen vapautus tai määrältään alhaisempi vakuus, lainsäädännön nojalla on katsottava, että velasta ei ole annettu vakuutta ja että se on merkittävä B-kirjanpitoon. Toissijaisesti,

kun maksusta on annettu vain osittainen vakuus, jäsenvaltion pitäisi voida merkitä A-kirjanpitoon vain se osa, jota varten vakuus on annettu. Lisäksi ja toissijaisesti, kun maksusta on annettu yleisvakuus, on kuitenkin aiheellista katsoa, että sillä ei ole vakuutta siihen asti, kunnes tulliviranomaiset ovat todennet, että vakuus on riittävä ja että maksusta on siis asetettu tosiasiallinen ja riittävä vakuus.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

58 On todettava, että nyt esillä olevassa asiassa tullivelan olemassaoloa ja riidanalaisia summia, joiden suuruudet ovat 44,62 euroa, 205,55 euroa ja 111,78 euroa, ei ole riitautettu. Belgian hallitus kiistää sen sijaan komission väitteen, jonka mukaan se olisi merkinnyt riidanalaiset määrät A-kirjanpitoon myöhässä, toisin sanoen vasta sen jälkeen, kun ne tosiasiallisesti perittiin loppuvuonna 1997.

59 Asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on hoidettava mainittuja varoja koskeva kirjanpito kunkin jäsenvaltion valtiovarainhallinnossa tai kunkin jäsenvaltion nimeämässä laitoksessa. Saman artiklan 3 kohdan a ja b alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on otettava maksut, "jotka on todettu 2 artiklan mukaisesti", viimeistään maksun toteamiskuuta seuraavan toisen kuukauden 19 päivän jälkeisenä ensimmäisenä työpäivänä, jollei tämän kohdan b alakohdasta muuta johdu, joko A-kirjanpitoon tai, kun tietyt edellytykset täyttyvät, B-kirjanpitoon.

60 Asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan yhteisöille kuuluvaa maksua omista varoista pidetään "todettuna", kun tullilainsäädännössä säädetyt edellytykset maksun määrän "merkitsemisestä kirjanpitoon" ja sen "tiedoksiannosta"

maksuvelvolliselle on täytetty. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun toteamisen päivämäärä on tullilainsäädännössä säädetyn kirjanpitoon merkitsemisen päivämäärä.

61 Maksun määrän "kirjanpitoon merkitsemisen" ja maksun määrää koskevan, maksuvelvolliselle tehtävän "tiedoksiannon" osalta asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklassa viitataan tullilainsäädäntöön eli tässä tapauksessa tullikoodeksiin ja soveltamisasetukseen.

62 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Tanska annetun tuomion 59 kohdassa todennut, tullikoodeksin 217, 218 ja 221 artiklasta ilmenee, että edellä mainitut edellytykset täyttyvät, kun tulliviranomaisilla on käytettävissään tarvittavat tiedot ja ne voivat siten laskea tullivelasta aiheutuvien tullien määrän ja määrittää velallisen (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Alankomaat, tuomio 14.4.2005, 71 kohta ja asia C-104/02, komissio v. Saksa, tuomio 14.4.2005, Kok. 2005, s. I-2689, 80 kohta). Jäsenvaltiot eivät voi jättää toteamatta saatavia, vaikka ne kiistäisivät ne, koska muutoin hyväksyttäisiin se, että jäsenvaltio voi menettelyllään järkyttää yhteisöjen taloudellista tasapainoa (em. asia komissio v. Tanska, tuomion 60 kohta).

63 Näin ollen jäsenvaltioiden on todettava yhteisöjen omiin varoihin kuuluva maksu heti, kun niiden tulliviranomaiset voivat laskea tullivelasta aiheutuvien maksujen määrän ja määrittää velallisen (em. asia komissio v. Tanska, tuomion 61 kohta), ja näin ollen vietävä mainitut maksut kirjanpitoon asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan mukaisesti.

64 Nyt esillä olevassa asiassa Belgian viranomaisia ei moitita siitä, että ne totesivat myöhässä oikeuden kyseessä oleviin omiin varoihin, eikä siitä, että ne eivät merkinneet todettuja maksuja kirjanpitoon välittömästi tämän toteamisen jälkeen, vaan siitä, että ne merkitsivät riidanalaiset määrät, jotka oli todettu ja joista

ilmoitettiin pääasialliselle maksuvelvolliselle tullikoodeksin ja soveltamisasetuksen säännösten mukaisesti, B-kirjanpitoon sen sijaan, että ne olisi merkitty A-kirjanpitoon asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetyssä määräajassa.

65 Asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a ja b alakohdassa säädetään omia varoja koskevasta kirjanpidosta, että jäsenvaltioilla on velvollisuus ottaa maksut, jotka on todettu saman asetuksen 2 artiklan mukaisesti, A-kirjanpitoon viimeistään maksun toteamiskuuta seuraavan toisen kuukauden 19 päivän jälkeisenä ensimmäisenä työpäivänä, tämän kuitenkaan estämättä sitä, että saman määräajan kuluessa kirjataan B-kirjanpitoon ne todetut maksut, joita "ei ole vielä peritty" ja joille "ei ole toimitettu minkäänlaista vakuutta", sekä sellaiset todetut ja "takuiden kattamat maksut, joista syntyy erimielisyyttä ja joihin saattaa riita-asian käsittelyn vuoksi kohdistua vaihteluja".

66 Omien varojen käyttöön asettamiseksi asetuksen N:o 1150/2000 9 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kunkin jäsenvaltion on hyvitettävä omat varat tämän asetuksen 10 artiklassa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti tilille, joka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä. Viimeksi mainitun säännöksen 1 kohdan mukaan perimiskulujen vähentämisen jälkeen omat varat tuloutetaan viimeistään sitä kuukautta, jona maksu on kyseisen asetuksen 2 artiklan mukaisesti todettu, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä, kuitenkin siten, että maksut, jotka on otettu B-kirjanpitoon tämän asetuksen 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti, on tuloutettava viimeistään sitä kuukautta, jona maksut on "peritty", seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.

67 Belgian hallitus väittää ensin, että tässä oikeudenkäynnissä kyseessä olevat maksut "riitautettiin" asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti, joten kyseessä olevat määrät voitiin pätevästi ottaa B-kirjanpitoon niiden tosiasialliseen perintään asti. Belgian hallituksen mukaan kyseisen säännöksen mukainen erimielisyys käy ilmi jo siitä, että maksamisesta kieltäydytään ja ettei

virallista muutoksenhakumenettelyä ole pantu vireille. Riitauttajana voi olla yhtä hyvin vakuuden antaja kuin pääasiallinen maksuvelvollinen.

68 Tältä osin on todettava, että vain sen, että riidanalaisia määriä ei ole maksettu, ei voida katsoa vastaavan asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua erimielisyyttä maksuista. Yhteisön tullikoodeksin 243 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään nimenomaisesti, että muutoksenhaku, johon kenellä tahansa on oikeus tulliviranomaisten tekemien sellaisten päätösten osalta, jotka liittyvät tullilainsäädännön soveltamiseen ja jotka koskevat muutoksenhakijoita suoraan ja henkilökohtaisesti, on tehtävä siinä jäsenvaltiossa, jossa päätös on tehty tai sitä on pyydetty, ja saman artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että muutosta voidaan hakea ensin "tulliviranomaisilta" ja tämän jälkeen "riippumattomalta elimeltä". Kyseisessä 243 artiklassa täten ilmaistu virallisen muutoksenhaun edellytys on asetettu oikeusvarmuuteen liittyvistä syistä ja sen avulla voidaan varmistua siitä, että tullialan säännöksiä sovelletaan huolellisesti ja yhdenmukaisesti, jotta yhteisö saisi nopeasti ja tehokkaasti käyttöönsä yhteisön omat varat (ks. mm. em. asia komissio v. Alankomaat, tuomio 14.4.2005, 60 kohta).

69 Näin ollen ja kun ei ole olemassa näyttöä siitä, että pääasiallinen maksuvelvollinen olisi riitauttanut riidanalaiset maksut asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa säädetyssä määräajassa, on todettava, että Belgian hallitus ei ole näyttänyt toteen, että pääasiallisen maksuvelvollisen toiminnalla voitiin perustella kyseisten maksujen merkitsemistä B-kirjanpitoon.

70 Niiden perusteluiden osalta, joiden mukaan asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun erimielisyyden voi ilmaista myös vakuuden antaja, riittää kun todetaan, että tässä asiassa kyseinen hallitus ei ole osoittanut tai edes väittänyt, että vakuuden antaja olisi riitauttanut kyseiset maksut ennen mainitussa säännöksessä säädetyn määräajan päättymistä tai että riidanalaisiin maksuihin saattaisi riita-asian käsittelyn vuoksi kohdistua vaihteluja.

71 Belgian hallitus väittää myös, että kyseessä olevat perimättömät maksut voitiin varsin hyvin merkitä B-kirjanpitoon siltä osin kuin niistä ei ollut annettu tosiasiallista vakuutta kyseisen 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla riidanalaisten maksujen kirjanpitoon merkitsemistä koskevan määräajan päättymiseen mennessä.

72 Tältä osin riittää, kun todetaan, että myöntäessään, että riidanalaisista maksuista oli annettu vakuus, tämä hallitus ei kuitenkaan ole osoittanut, että tämä vakuus ei ollut riittävä takaamaan kyseisten määrien maksamista edellä mainitun määräajan päättyessä.

73 Siitä, että maksut otettiin virheellisesti B-kirjanpitoon, oli seurauksena, että niihin liittyvät omat varat merkittiin myöhässä komission tilille, koska ne on asetuksen N:o 1150/2000 9 ja 10 artiklan mukaisesti merkittävä samassa määräajassa kuin nämä maksut on saman asetuksen 6 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti otettava A-kirjanpitoon.

74 Asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan mukaan asianomaisen jäsenvaltion on maksettava kaikista 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle tilille tehtävien tuloutusten viivästyksistä korkoa koko viivästysajalta. Nämä korot on maksettava, johtuipa viivästys varojen komission tilille siirtämisestä mistä tahansa (ks. mm. em. asia komissio v. Alankomaat, tuomio 14.4.2005, 91 kohta).

75 Täten omien varojen komission tilille kirjaamisessa todetut viivästykset luovat asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan mukaisesti oikeuden viivästyskorkoihin, joiden maksamatta jättämistä Belgian kuningaskunta ei ole kiistänyt.

76 Näin ollen komission ensimmäinen väite, joka koskee asetuksen N:o 1150/2000 6, 9, 10 ja 11 artiklan rikkomista, on perusteltu.

Toinen väite, jonka mukaan komissiolle on kieltäydytty antamasta tietoja

– Asianosaisten lausumat

77 Siitä väitteestä, jonka mukaan Belgian viranomaiset kieltäytyivät toimittamasta komissiolle katsausta vuodesta 1995 lähtien selvittämättä jääneistä yhteisön passitusilmoituksista, jotka liittyvät muihin kuin niihin toimiin, jotka kirjattiin myöhässä kyseisen toimielimen tilille, komissio katsoo, että näillä viranomaisilla oli tiedossaan, että komissio oli arvioimassa sitä, oliko oikaisuja tehtävä useammassa asiassa kuin vain joissakin yksittäistapauksissa, joten Belgian viranomaisten olisi pitänyt säilyttää paitsi tarkastuskäynnin yhteydessä tarkastetut asiakirjat, myös kaikki asiakirjat, joita oli käsitelty kirjanpidossa samalla tavalla sen jälkeen kun kolme vuotta oli kulunut sen vuoden päättymisestä, jota liiteasiakirjat koskevat. Belgian viranomaiset rikkoivat asetuksen N:o 1150/2000 3 artiklaa tuhotessaan nämä asiakirjat. Lisäksi Belgian kuningaskunnalla on EY 10 artiklaan perustuva yhteistyön velvollisuus ja sen olisi siis pitänyt ilmoittaa nämä tiedot komissiolle (ks. asia C-10/00, komissio v. Italia, tuomio 7.3.2002, Kok. 2002, s. I-2357, 88 ja 89 kohta). Tosiseikkojen tapahtumien kulusta käy komission mukaan selvästi ilmi, että toisin kuin Belgian hallitus väittää, se ei voinut olettaa, että komissio oli tyytyväinen sen oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn aikana toimittamiin vastauksiin.

78 Belgian hallitus huomauttaa, että jäsenvaltioiden velvollisuudet, jotka liittyvät omien varojen tarkastuksiin, ilmenevät virallisesti ja nimenomaisesti asetuksen N:o 1552/89 18 artiklassa.

79 Belgian kuningaskunta väittää, että se saattoi perustellusti katsoa soveltaneensa yhteisön lainsäädäntöä asianmukaisella tavalla.

80 Tämän hallituksen mukaan kehotus, sellaisena kuin komissio sen esitti, tarkastaa kaikki yhteisön ulkoista passitusta koskevat sellaiset ilmoitukset, jotka on hyväksytty jossakin Belgian tullin toimipaikassa ja joita ei ollut selvitetty 14 kuukautta niiden hyväksymisen jälkeen, toisin sanoen noin 10 000 ilmoitusta vuodessa, ja ilmoittaa kaikki kirjanpitotiedot yli kolmen vuoden ajalta oli liian epätäsmällinen kyseisen tapauksen osalta ja suhteeton tarkastuksen suorittaneiden komission virkamiesten tekemiin toteamuksiin nähden (kolme T1-ilmoituslomaketta, jotka koskevat maksuja, joiden määrät ovat 44,62 euroa, 205,55 euroa ja 111,78 euroa). Lisäksi oli täysin mahdotonta aloittaa noin 30 000 asian käsittely yhtäältä käytettävissä oleviin resursseihin ja henkilöstöön nähden ja toisaalta sen vuoksi, että arkistot oli jo tuhottu (koska pakollinen kolmen vuoden määräaika oli päättynyt). Belgian hallituksella ei ollut mahdollisuutta hankkia asiakirjoja tai suorittaa vaadittua tarkastusta kohtuullisissa olosuhteissa ja yksiköidensä ja organisaationsa tasapainoa horjuttamatta (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Italia, tuomio 7.3.2002, 91 kohta).

81 Pelkästään vuosilta 1995–1997 asiakirjojen säilyttäminen olisi koskenut noin 12 000 000:aa ilmoitusta liiteasiakirjoineen, kuluvan vuoden ilmoituksia laskematta. Asiakirjojen säilyttäminen ja varastointi merkitsisi huomattavia aineellisia ja taloudellisia kustannuksia. Aineellisesti ja rahallisesti olisi mahdotonta jatkaa näiden asiakirjojen säilyttämistä usean ylimääräisen vuoden ajan.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

82 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 10 artiklasta seuraa, että jäsenvaltioiden on toimittava vilpittömässä mielessä yhteistyössä komission kanssa tämän EY 226 artiklan perusteella aloittaman tutkinnan yhteydessä ja toimitettava komissiolle kaikki sen tätä tarkoitusta varten pyytämät tiedot (ks. mm. asia C-478/01, komissio v. Luxemburg, tuomio 6.3.2003, Kok. 2003, s. I-2351, 24 kohta).

83 Jäsenvaltioiden velvollisuudesta ryhtyä lojaalissa yhteistyössä komission kanssa toimiin, joilla voidaan taata mahdollisten omien varojen toteamista koskevien yhteisön säännösten soveltaminen, yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että tuosta velvollisuudesta, joka on tarkastusten osalta vahvistettu tarkemmin asetuksen N:o 1552/89 18 artiklassa, seuraa erityisesti, että kun komissio on laajalti riippuvainen asianomaisen jäsenvaltion antamista tiedoista, tämän on annettava komissiolle tositteet ja muut tarpeelliset asiakirjat asianmukaisella tavalla, jotta tämä voi tarkastaa, kuuluvatko kyseiset määrät – ja jos kuuluvat, missä määrin – yhteisön varoihin (em. asia komissio v. Italia, tuomio 7.3.2002, 89–91 kohta).

84 Komission virkamiesten Belgiassa joulukuussa 1997 suorittamien niiden tarkastusten johdosta, joista kävi ilmi joitakin tapauksia, joissa lopullisesti todetut maksut, jotka liittyivät T1-lomakkeiden kattamiin kuljetuksiin ja jotka merkittiin B-kirjanpitoon, vaikka ne olisi komission mukaan pitänyt merkitä A-kirjanpitoon, tämä toimielin pyysi useaan otteeseen huhtikuusta 1998 alkaen, että Belgian viranomaiset tarkastaisivat, onko omien varojen käyttöön asettamisessa tapahtunut 1.1.1995 jälkeen muita viivästyksiä A-kirjanpitoon merkitsemisessä tapahtuneiden viivästysten johdosta, ja että ne ilmoittaisivat tarvittaessa näistä tapauksista, jotta komissio voisi laskea asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan mukaisesti maksettavat viivästyskorot siitä, että omat varat asetettiin käyttöön myöhässä.

85 Koska Belgian kuningaskunta ei täyttänyt tätä pyyntöä, se laiminlöi EY 10 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan.

86 Kuten tämän tuomion 84 kohdassa on todettu, komissio perusteli pyyntöään sillä, että joulukuussa 1997 suoritetun tarkastuksen yhteydessä todettiin joitakin tapauksia, joissa tämän toimielimen mukaan oli rikottu asetusta N:o 1552/89. Komissiolla oli täten oikeus pyytää Belgian kuningaskuntaa toimittamaan sille tietoja muista samankaltaisista tapauksista 1.1.1995 alkaen, koska tämän asetuksen 3 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että omien varojen toteamiseen ja käyttöön asettamiseen liittyviä liiteasiakirjoja säilytetään vähintään kolmen kalenterivuoden ajan sen vuoden lopusta, jota kyseiset liiteasiakirjat koskevat.

87 Tulliviranomaisille asetettujen tehtävien laajuutta ja monitahoisuutta ei voida ottaa huomioon edes siltä osin kuin Belgian viranomaiset perustelevat kantaansa sillä, että se johtuu yhteisön lainsäädännön tulkinnasta, joka ei vastaa yhteisöjen tuomioistuimen tekemää tulkintaa (ks. tämän tuomion 67 ja 68 kohta).

88 Tuhotessaan tähän ajanjaksoon liittyvät arkistot, mukaan lukien ne, jotka koskivat tämän oikeudenkäynnin kohteena olevaa kolmea asiaa, Belgian hallitus laiminlöi ilmeisellä tavalla asetuksen N:o 1150/2000 sen 3 artiklan mukaisia velvoitteitaan, jonka kolmannessa kohdassa säädetään, että jos kansallisten viranomaisten yksin tai yhdessä komission kanssa tekemässä, näihin liiteasiakirjoihin kohdistuvassa

tarkastuksessa ilmenee, että kyseisiin asiakirjoihin on tarpeen tehdä oikaisu, kyseisiä liiteasiakirjoja on säilytettävä kyseisen artiklan ensimmäisen kohdan mukaista määräaikaa kauemmin, kunnes oikaisu on mahdollista tehdä ja tarkastaa.

89 Näin ollen toinen väite, joka koskee EY 10 artiklan ja asetuksen N:o 1150/2000 3 artiklan rikkomista, on myös perusteltu.

90 Edellä todetun valossa on aiheellista todeta, että Belgian kuningaskunta ei noudattanut asetuksen N:o 1150/2000, jolla on 31.5.2000 lukien kumottu ja korvattu asetus N:o 1552/89, jolla on sama kohde, 3, 6, 9, 10 ja 11 artiklan ja EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan,

– koska se ei ole merkinnyt todettuja maksuja säädetyssä määräajassa asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun kirjanpitoon,

– koska se ei ole tarkistanut, onko omien varojen käyttöön asettamisessa tapahtunut muita viivästyksiä 1.1.1995 jälkeen asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun kirjanpitoon tehdyn viivästyneen merkitsemisen johdosta, koska se on tuhonnut tätä ajanjaksoa koskevat arkistot ja koska se ei ilmoittanut näistä viivästyksistä komissiolle, jotta se voisi laskea omien varojen viivästyneestä käyttöön asettamisesta kyseisen asetuksen 11 artiklan perusteella perittävän viivästyskoron.

Oikeudenkäyntikulut

91 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Belgian kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Belgian kuningaskunta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Saman artiklan 4 kohdan mukaan yhdistynyt kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000, jolla on 31.5.2000 lähtien kumottu ja korvattu yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29 päivänä toukokuuta 1989 annettu neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 1552/89, jolla on sama kohde, 3, 6, 9, 10 ja 11 artiklan ja EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan,**

koska se ei ole merkinnyt todettuja maksuja säädetyssä määräajassa asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun kirjanpitoon,

koska se ei ole tarkistanut, onko omien varojen käyttöön asettamisessa tapahtunut muita viivästyksiä 1.1.1995 jälkeen asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun kirjanpitoon tehdyn viivästyneen merkitsemisen johdosta, koska se on tuhonnut tätä

ajanjaksoa koskevat arkistot ja koska se ei ilmoittanut näistä viivästyksistä komissiolle, jotta se voisi laskea omien varojen viivästyneestä käyttöön asettamisesta kyseisen asetuksen 11 artiklan perusteella perittävän viivästyskoron.

2) Belgian kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

3) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset